

ТУЛЯРЕМІЯ В ШОСТКІНСЬКОМУ РАЙОНІ

Єрмоленко Т. С., Тихановська В. Ф., студ. 5-го курсу

Науковий керівник – асист. Н. В. Клименко

СумДУ, кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією

Актуальність теми. Ландшафтно-географічні умови Сумщини обумовлюють існування різних біоценозів, забезпечуючи циркуляцію збудника туляремії в природі і формування декількох типів природних осередків цієї інфекції.

Мета роботи - вивчити рівень захворюваності на туляремію населення Шосткінського району та дослідити ефективність вакцинопрофілактики на ензоотичній території району.

Матеріали і методи. Проведено аналіз медичних карт перехворілих на туляремію з моменту першого випадку захворювання у 2004 році до 2011 року. Загальна кількість захворілих 19, з них 14 (76 %) чоловіків і 5 (24 %) жінок.

Результати. Згідно з прийнятою класифікацією місця зараження характеризуються як осередки пойменно-болотного типу. Кількість захворілих у 2004 році склала 3 випадки, у 2005 - 8, у 2006 - 1, у 2007 та 2008 по 2, у 2009 – 1, у 2010 – 0, 2011 – 2 випадки. Культури *Francisella tularensis* виділялись з води відкритих водоймищ, антитіла до збудника в титрах 1:40 і 1:80 виявлені у гризунів, яких відловили на харчових підприємствах, зерносховищах. В 2004 році збудник вперше виділений від кліщів (дані Сумської облСЕС).

Характерна літньо-осіння сезонність. На 10 випадків літніх заражень 3 припадає на липень, 1 - на червень і 6 - на серпень, а з 8 випадків – 2 припадає на вересень і 6 на жовтень; 1 - у січні.

Шляхи зараження: у осінніх 10 хворих проникнення збудника відбулось через пошкоджену шкіру нижніх кінцівок при встановленні або знятті риболовних сіток, пранні білизни, у 4 – трансмісивний (через укуси сліпнів). У 3 випадках шляхи передачі збудника не встановлені.

У віковій структурі переважають особи молодого віку: 20-29 років – 7 хворих, 30-39 і 40-49 років - по 4, 50-59 – 3, 60 і старше – 1.

Основними клінічними симптомами були гострий початок і явища загальної інтоксикації. Специфічні виразки на місці проникнення збудника виявлені у 8 пацієнтів, запалення і збільшення пахових лімфатичних вузлів - у 10, шийних - у 2. Тривалість інкубаційного періоду була біля 7 днів (мінімальний 2, максимальний 18). Інфікування завершилось формуванням виразково-бубонної форми у 8 осіб, бубонної - у 6. У 17 хворих спостерігався перебіг середнього ступеня тяжкості, у 2 - тяжкий. Діагноз підтверджений у 15 хворих, у тому числі у 5 – виділенням культури збудника з пунктату бубону.

У 2011 році були проведені профілактичні щеплення населення проти туляремії на ензоотичній території Шосткінського району 917 особам. Окрім щеплених раніше в плановому порядку, додатково вакциновано працівників підприємств, розташованих на прибережній території річки Шостка та населення, що проживає в приватних домоволодіннях, працівників об'єктів, в яких можлива наявність гризунів. Серед щеплених у 2011 році хворих не виявлено.

Висновки. Біоценотичні та ландшафтні умови Новгород-Сіверського Полісся, в межах якого розташований Шосткінський район, сприятливі для формування природних осередків туляремії, межі яких остаточно не встановлені. Щорічні позитивні результати лабораторних досліджень слугують показником змін епізоотичної активності цього осередка і свідчать про зростаючий рівень його епідемічного потенціалу.